

ELŐTERJESZTÉS

Csatár Község Önkormányzati Képviselő-testületének
2024. november én tartandó ülésére

Tárgy: *Beszámoló a lakóhely környezeti állapotáról*

Előterjesztő: *Péntek Gabriella polgármester*

Készítette: *Péntek Gabriella polgármester*

Tisztelt Képviselő-testület!

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46. § (1) bekezdés e) pontja alapján a települési önkormányzatnak a környezet védelme érdekében elemezni, értékelní kell a környezet állapotát illetékességi területén, és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatni kell a lakosságot. Fentiek alapján Csatár környezeti állapotáról a következő tájékoztatást adom:

Csatár község a Nyugat-dunántúli Régióban, Zala vármegyében, a Zalaegerszegi járás területén található. A Zalaegerszegtől mindössze öt kilométerre délre fekvő település a Zalai dombság északi részén, a Felső-Válicka völgyében található, melyet a Csengő-patak szel át. Közlekedés-földrajzi helyzete jó, a 74-es főútról lekanyarodva egy rövid bekötőúton közelíthető meg. A falut körülvevő dombok kellő védelmet nyújtanak, s mindeközben – zsáktelepülés lévén – nincs átmenő forgalom, így a falu klímájának, levegőjének tisztaságára vonatkozó adatok kiválóak.

A település bemutatása:

Régió	Nyugat-Dunántúl
Vármegye	Zala
Járás	Zalaegerszegi
Földrajzi elhelyezkedés	Zalai-dombság, Egerszeg–Letenyei-dombság kistája
Közigazgatási terület:	7,79 km ²
GPS koordinátái:	46.7774, 16.8725.
Lakónépeség 2023. év végén	552 fő (2022. év végén: 540 fő)
Lakásállomány 2023. év végén	209 db

Önkormányzatunk helyi környezetvédelemmel kapcsolatos általános feladatai:

A települési környezet védelme érdekében végzett illetve végvégzendő helyi feladatok az alábbiak szerint csoportosíthatók:

- a.) környezet védelmét szolgáló jogszabályok végrehajtása és a hatáskörbe tartozó hatósági feladatok ellátása
- b.) Önkormányzati rendeletek kibocsátása a környezetvédelmi feladatok megoldása érdekében
- c.) Együttműködés a környezetvédelmi feladatokat ellátó egyéb hatóságokkal, szomszédos önkormányzatokkal, társadalmi szervezetekkel
- d.) Környezeti állapot évenkénti elemzése

A környezetvédelemmel kapcsolatos szabályozást alapvetően három jogszabály, a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény, a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény, a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény, a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény és ezeknek a végrehajtási rendeletei teremtik meg.

Környezetvédelemmel kapcsolatos helyi szabályozás az alábbi helyi rendeletekre támaszkodik:

- A közterületek használatáról szóló 3/2023.(III.30.) önkormányzati rendelet,
- A nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó helyi közszolgáltatásról szóló 10/2018.(IX.15.) önkormányzati rendelet;
- A környezetvédelem részleges helyi szabályozásáról szóló 8/2014.(VII.22.) önkormányzati rendelet,
- A településkép védelméről szóló 14/2017. (XII.18.) önkormányzati rendelet.
- A közösségi együttélés alapvető szabályairól, valamint ezek megszegésének, elmulasztásának jogkövetkezményeiről szóló 8/2022. (IX.19.) önkormányzati rendelet.

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény alapján a környezet állapotáról a környezeti elemek (föld, levegő, víz, élővilág, az ember által létrehozott épített (mesterséges) környezet) szerinti bontásban számolok be:

I. A föld védelme (Talaj és talajvíz)

1. Területhasználatok

Csatár település közigazgatási területe 779 ha, amelyből belterület 62 ha, külterület 717 ha, zártkert 171,02 ha.

A mezőgazdasági földterületek nagy része művelt, a rétek kis kivételtől eltekintve gondozottak. Sajnos a zártkertekben egyre több azoknak az ingatlanok száma, amelyek művelési águknak megfelelően nincsenek művelve, elhanyagoltak, gazosak. Mivel ezen ingatlanok vonatkozásában az alapvető növényvédelmi védekezésre sem kerül sor, ez hosszú távon a károsítók elszaporodásához vezethet, amely komoly gondokat okozhat a környező ingatlanhasználók számára is.

A parlagfűvet közegészségügyi szempontból és mezőgazdasági kártétele, terméscsökkentő hatása miatt egyaránt irtani kell. Az érvényes jogszabályok szerint a parlagfű-mentesítés a földhasználók egyéni kötelessége, legyen az akár egy néhány négyzetméteres kiskert vagy több száz hektáros szántóföld.

Nagyon sok elhagyott ingatlan mára a felnőtt akácok miatt fásított területnek látszik. Az akác agresszív faj, amelynek gyökérzete és a lombja is zavarja, gátolja a szőlőket és gyümölcsösöket.

Csatár területén leginkább a löszös talaj a jellemző, melynek felső rétege mezőgazdasági termelésre alkalmas. A területen nincsenek kis-, közép- vagy nagygazdaságok, kizárólag mikro-gazdaságok működnek. Csatárban jelenleg egyetlen mezőgazdasági jellegű létesítmény működik. A hajdani

kovácsműhely területén kialakult állattartó telep, amely ma is működik, a település „kapujában” található.

Nehezíti az ingatlanok mezőgazdasági célú hasznosítását a vadak gyakori károkozása, amely ellen a vadászatra jogosult, és a vadjárással érintett ingatlanok tulajdonosai tudnak közös összefogással hathatósan fellépni.

2. Úthálózat

Csatár önkormányzatának kezelésében lévő kiépített úthálózat hossza 8 km, kiépítetlen úthálózat hálózata hossza 9 km. Önkormányzati kiépített út és köztér területe összesen 23 000 m². Állami belterületi közutak hossza 2 km, állami közutak területe 8 000 m².

Önkormányzatunk 2023. szeptemberében a MFP-UHJ/2023. Út, híd járda építése c. pályázat keretében 4 367 211 Ft összegű támogatást nyert a Rózsa utca egyik szakaszának (262 hrsz és 256 hrsz útcsatlakozás) felújítására, amelynek kivitelezésére az idei évben került sor. A Szabadság utca hiányzó szakaszának felújítását saját forrásból – az elkülönített képviselői tiszteletdíjnak köszönhetően – megvalósítottuk. További útfelújítások megvalósítása pályázati támogatások függvénye lehet.

A legsürgetőbb fejlesztések - annak érdekében, hogy az itt lakók komfortérzete tovább javuljon, elsődleges a Magyar Közút Nonprofit Zrt. fenntartásában lévő 74-esről leágazó, bevezető út felújítása lenne, amelyet az önkormányzat rendszeresen jelez a közútkezelőnek.

A padka karbantartása érdekében korábban 50 tonna márt aszfaltot vásároltunk, amelyet még az idei évben is felhasználtunk az utak javítása érdekében.

Jogsabályi kötelezettségünknek eleget téve 2020. augusztustól útellenőrt alkalmazunk, aki a belterületi utakat havonta, a külterületi utakat negyedévente ellenőrzi, amely alapján jelentést készít az utak állapotáról és a szükséges teendőkről.

3. Potenciális szennyezőforrások

Potenciális szennyezőforrásról – egy kivételtől eltekintve – nincs tudomásunk, a település belterületén elenyésző mértékű háztáji állattartás folyik.

A település belterületén 1 állattartó telep működik, ahol kb. 300 db marha található. Az állattartás kellemetlen szaghatással nem jár.

Jellemzően a zártkertekben zártan megépített közműpótlók is működnek a településen, de így ezek nem veszélyforrások. A település területein bár elszórva található elhagyott hulladékot, nincs illegális hulladéklerakó. Csatár közigazgatási területén ismert, kármentesítést igénylő talajszennyeződés nem található.

4. Tájsebek

Működő, illetve lezárt bánya a település közigazgatási határain belül nem található.

5. Hulladékgazdálkodás

A hulladékgazdálkodási közszolgáltatási tevékenységet 2023. július 1-től az állam saját hatáskörben látja el az újonnan kialakítandó koncessziós rendszer bevezetésével. A települési hulladék begyűjtését, kezelését és számlázását a MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt. végzi el. Az ingatlanhasználókat érintő hulladékkezelési és begyűjtési folyamatok az eddig megszokott formában működnek továbbra is, Csatárban a közszolgáltatást jelenleg is a Zalai Közszolgáltató Nonprofit Kft. látja el hetente.

A hulladékszállítás díját jogszabály határozza meg. A hulladékszállítás gyakorisága a kommunális hulladék tekintetében heti egy alkalom, a szelektíven, zsákos formában gyűjtött hulladék (papír, a műanyag és a fém hulladék) tekintetében havi egy alkalom. A településen egy helyen történt szelektív hulladékgyűjtő sziget kialakítása, amely gépjárművel könnyen megközelíthető és központi elhelyezkedésű. Jelenleg papír, műanyag és üveg szelektív gyűjtésére van lehetőség. Környezetünk védelme érdekében a hulladékok hasznosítása kiemelten fontos terület. A háztartásokban keletkező hulladékká vált csomagolóanyagok nagy része újrahasznosítható. Az újrahasznosításhoz nélkülözhetetlen ezeknek az anyagoknak a pontos válogatása, azaz a szelektív hulladékgyűjtés.

A szerződés értelmében a Kft. feladata a háztartási szilárd hulladék összegyűjtése, elszállítása és ártalmatlanítása. A lakosságtól elszállított települési hulladék mennyisége: 123 t, elkülönített gyűjtéssel elszállított települési hulladék: 4,4 t.

Környezetünk védelme érdekében a hulladékok hasznosítása kiemelten fontos terület. A háztartásokban keletkező hulladékká vált csomagolóanyagok nagy része újrahasznosítható. Az újrahasznosításhoz nélkülözhetetlen ezeknek az anyagoknak a pontos válogatása, azaz a szelektív hulladékgyűjtés.

A ZALAISPA projekt keretében 2012. évben sor került a szelektív gyűjtéshez szükséges gyűjtőszigetek kiépítésére, a szelektív gyűjtés bevezetésére (műanyag, papír, üveg külön gyűjtőedényben), a zalabéri hulladéklerakó megépítésére, elhagyott szemételepek megszüntetésére. A településen 1 db szelektív gyűjtőhely működik, a közszolgáltató kíséri figyelemmel a gyűjtőkonténerek állapotát, s szükség szerint üríti azokat, továbbá lehetőség van házhoz menő (zsákos) gyűjtés keretében a papír, a műanyag és a fém hulladék gyűjtésére, amelyet a közszolgáltató 4 hetente végez Csátárban.

Szerződést kötöttünk a Biotrans Kft-vel, amelynek köszönhetően lehetőség nyílt a háztartásokban felgyűlt használt sütőolaj és sütőzsiradék leadására.

A zöldhulladék hasznosítását az önkormányzat és a lakosság a korábban beszerzett házi komposztálóedényekben végzik.

Előkészítés alatt áll a lakossági zöldhulladék begyűjtés feltételeinek megteremtése. A begyűjtés helyszínének kiválasztása megtörtént, a zöldhulladék elszállítására is megegyeztünk egy vállalkozóval.

Az önkormányzati területek karbantartása során levágott ágakat a közelmúltban beszerzett ágaprítóval ledaráljuk, a keletkező aprítékot a virágágyások takarására és a tervezett magaságyás kialakítása során felhasználjuk.

A hulladékgazdálkodási rendszer átszervezésekor megszűnt az önkormányzatok hulladékgazdálkodási közszolgáltatás megszervezésével kapcsolatos feladata. Kizárólag az elhagyott hulladékkal kapcsolatos szabályokat kell önkormányzati rendeletben rögzíteni.

A hulladékgyűjtő sziget környezetében rendszeresen előfordultak illegális hulladéklerakások, a helyes hulladékkezelésre több alkalommal felhívtuk a lakosság és a beazonosított illegális elhelyezők figyelmét, azonban eredményre térfigyelő kamera kihelyezése vezetett.

6. Talajvíz és ivóvízellátás

A településen az ivóvíz-szolgáltató a Zalavíz Zrt. Az ivóvíz-hálózatba bekötött háztartások száma 200 db, a háztartásoknak szolgáltatott víz éves mennyisége 17,28 em³, összes szolgáltatott víz éves mennyisége 21,18 em³.

Közüzemi ivóvízvezeték-hálózat hossza 6,3 km, üzemelő közkifolyók száma 2 db. Az ivóvizet a település részére a zalaegerszegi ivóvízbázis szolgáltatja.

II. Levegőminőség

A település levegőminősége kedvező, a területen nincs jelentős, a lakosságot zavaró légszennyező forrás. Csatár levegőminőségét

- egyedi és lakossági fűtések,
- közlekedés,
- egyéb tevékenység emissziója határozza meg.

A környezetvédelem részleges helyi szabályozásáról szóló 8/2014.(VII.22.) önkormányzati rendelet az avar és kerti hulladék égetésére vonatkozó rendelkezések között kimondja, hogy „A nem komposztálható, illetve a komposztálásra alkalmatlan avar és kerti hulladék égetésére kedd és csütörtöki napokon, naponta 7.00 órától 19.00 óráig kerülhet sor, derült égbolt és szélmentes idő esetén. Ünnepnapi égetni tilos.” A szabadtéri tűzgyújtás heti két napra történő korlátozása – amennyiben azt a lakosság betartja – nagyban hozzájárulna a település tiszta levegőjéhez. Sajnos ezen a téren vannak problémák, a lakosság egy része nem veszi figyelembe a tűzgyújtásra vonatkozó korlátozásokat, illetve nem száraz, éghető, egyébként komposztálásra alkalmas növényi hulladék égetésére is sor kerül, amely jelentős füstképződéssel jár.

A helyi rendelet szabályainak betartására már több ízben felszólítottuk a lakosságot. Ennek ellenére többször előfordult, hogy az ingatlanulajdonos pl. csütörtökön begyújtotta a vizes avar, ami még vasárnap is füstölgött.

Parlagfű okozta szennyezés jellemzően a település külterületi részein.

Összességében elmondható, hogy a település levegője országos viszonylatban jó minőségűnek mondható.

III. Vízvédelem

1. Felszíni vizek, vízvezetés

A településen keresztül folyik a Csengő-patak, mely esővíz befogadó, esőzések, hóolvadás idején áradása gondot nem okoz. Vízművelési és hozam adatok nem állnak rendelkezésünkre.

A csatári víztározó magántulajdonban van, vízfelülete 4 ha.

A településen a csapadékvíz elvezetése nyílt vizes árkokkal, és helyenként zárt csatornával történik.

Önkormányzatunk 2021-2022. években sikeresen pályázott a Települési környezetvédelmi infrastruktúra fejlesztések TOP-2.1.3-16 kiírásra, a 2 projektünk célja a csapadékvizek rendezett és kártétel nélküli elvezetését és a csapadékvíz elvezető árokrendszer fejlesztését kialakító – település egészének vízrendezésére kiterjedő – átfogó fejlesztési terv ütemének megvalósítása volt.

A fejlesztés községünknek két nagyobb részét érintette, az I. ütem a Csengő-pataktól indulva a Kossuth u. 15. sz. ingatlanig tartó szakasz, a II. ütem pedig a belső falurész csapadékvízvezetési problémáit oldotta meg.

2. Szennyvízkezelés

A településen a Zalavíz Zrt. látja el vezetékesszennyvízvezetéssel és ártalmatlanítással kapcsolatos feladatokat.

A szennyvízhálózatba bekötött háztartások aránya 98 %-os mértékű, a szennyvízgyűjtő hálózaton keresztül elvezetett háztartási szennyvíz éves mennyisége kb. 17,21 em³. (KSH adat 2021. évi)

A házi derítőben képződött háztartási szennyvíz összegyűjtéséről, elszállításáról és ártalommentes elhelyezéséről 2018. november 1. napjától 2028. október 31. napjáig a korábbi időszakhoz hasonlóan az Észak-Zalai Víz- és Csatornamű Zrt. gondoskodik. Az elmúlt évben a Zalavíz Zrt.

adatszolgáltatása alapján Csatárban senki nem vette igénybe a közszolgáltatást, ellenben 7 db – szennyvízcsatorna rákötéssel nem rendelkező - ingatlanon volt vízfogyasztás, ebből 4 helyen meghaladta a 10 m³-t

A vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról szóló 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet 20. § (1) bekezdése értelmében a települési környezetvédelmi program részeként települési szennyvízkezelési programot kell kidolgozni, amelynek helyzetértékelést, célkitűzéseket, a megvalósítást szolgáló feladatokat és finanszírozási lehetőségeket kell tartalmaznia.

IV. Természeti értékek, élővilág

Csatárban országos és helyi jelentőségű védett természeti terület nem található.

A település az ökológiai hálózat része, Csatár település közigazgatási területén az országos ökológiai hálózat övezetei közül az öklógiai folyosó övezete megtalálható, melynek területi elhelyezkedése: Csatári 060., 066/1., 067, 070. , 073., 075., 077/1., 079 hrsz-ú ingatlanok.

A szőlőhegyeken lévő extenzív művelésű, öreg gyümölcsösök, gesztenyések, valamint a gyepterületek kiemelkedő táji- és természeti értékkel bírnak, az itt élő mintegy 50 védett növény- és állatfaj életkörülményeit hosszú távon biztosítani kell.

V. Ember által létrehozott környezet

1. Energiagazdálkodás

Az elektromos energiaszolgáltató a térségben az E.ON Energiaszolgáltató Kft. A háztartási villamosenergia-fogyasztók száma 279 db, az összes villamosenergia-fogyasztó száma 303 db, a háztartások részére szolgáltatott villamosenergia éves mennyisége 527 000 kWh, szolgáltatott összes villamosenergia mennyiség 657 000 Kwh. *(KSH adat 2023. évi)*

A gázzolgáltató a térségben a Főgáz Zrt. A háztartási gázfogyasztók száma 136 db, az összes gázfogyasztó száma 145 db. A háztartási gázfogyasztókból a fűtési fogyasztók száma 136 db. A település teljes éves gázfogyasztása 163,1 em³ volt. *(KSH adat 2023. évi)*

Az Önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések támogatására megnevezésű pályázaton az óvoda felújítására 27 486 865 Ft támogatásban részesültünk, amelynek keretében külső és belső felújítást, - szigetelés, nyílászárócsere, fűtésrekonstrukció, villamoshálózat felújítása – végeztünk el a több, mint 100 éves épületen.

A közösségi ház fűtését sikerült szakaszolnunk a tavalyi évben, amellyel szintén energiamegtakarítást értünk el.

Ezen a területen azonban van még mit tenni, az önkormányzat tervezi a középületek teljes energiaraționalizálását, melyet pályázati forrásból tudnánk megvalósítani.

A közvilágítás fejlesztése és energiaraționalizálása megtörtént településünkön, amellyel jelentős megtakarításokat értünk el.

2. Zaj- és rezgésvédelem

A településen nem áll fenn állandó zaj- és rezgésvédelmi probléma. Kiseb zaja zaja keltene a település útjain közlekedő gépjárművek, illetve egy vadriasztó ágyú.

3. Települési zöldfelületek

A település zöldterületeihez tartoznak:

- járdák és az úttestek közötti zöldsávok, amelyeknek gondozása kétféle módon történik. Magántulajdon esetén az ingatlantulajdonosok végzik a fű nyírását és az előkertek gondozását, az önkormányzati területeken az önkormányzat végezteti el a rendszeres gondozást.
- sövények és fasorok,
- köztemető,
- templomkert,
- egyéb zöldterületek.

A település közterületeinek, közparkjainak, köztemetőinek tisztántartásáról az önkormányzat saját munkavállalói útján, illetve közmunkások bevonásával gondoskodik, melynek során a fűnyírás munkálatok mellett a zöldhulladék, falevelek rendszeres összegyűjtésével biztosítják a környezet elvárt színvonalú megjelenését.

Ezt a feladatot könnyíti meg a Kistelepülési önkormányzatok alacsony összegű fejlesztéseinek támogatására kiírt pályázat keretében beszerzett kis traktor, valamint új kalapácsos szárazúzó.

A zöldterület gondozásban segítséget nyújt a Csatári Idősek és Egyedülállók Egyesület, amelynek tagjai részt vesznek a falu bevezető szakaszán található park virágfelületének gondozásában. 2020. évben új virágfelületek kialakítására került sor, amelyet évről-évre növelni szeretnénk.

Minden évben sor kerül felszólító levél kiküldésére az érintettek részére ingatlanjaik környezetének rendbetételére, a szükséges kaszálási és egyéb feladatok elvégzésére.

4. Épített környezet

A 2018-ban elkészült Arculati Kézikönyv és a településkép védelméről szóló önkormányzati rendelet, amelyek elsődleges célja, hogy a település épített- és táji értékeit felkutassa és azok helyi védelmét, valamint a kialakult jellegzetes településkép megőrzését és annak tervszerű, harmonikus továbbfejlesztését szakmailag előkészítse, megalapozza.

A településképi rendelet 1. melléklete tartalmazza a védetté nyilvánított helyi építészeti örökségi elemeket, amelyek sorába a település szempontjából hagyományt őrző, a mindenkor itt élő emberek munkáját és kultúráját tükröző sajátos megjelenésű, a településképet meghatározó építészeti értékek kerültek.

2023. évben a lakásállomány száma 209. Évente 1-1 új ház épült településünkön. Az új településrendezési terv elfogadását követően az új fejlesztési területek kijelölésével több lakás építésére számíthatunk.

Önkormányzatunk elkötelezett a környezetvédelem iránt és nagy hangsúlyt fektetünk a környezettudatos magatartás kialakítására, amelyben az Önök együttműködésére is számítunk.

A fentiek ismeretében megállapítható, hogy a település, a lakóhely környezeti állapota jónak mondható, mely nemcsak a község ideális földrajzi fekvésének, kedvező éghajlati adottságának köszönhető. Az élhető, tiszta környezet megteremtésében a település lakosságának és az önkormányzatnak is jelentős szerepe van, és bízunk abban, hogy a környezetünk védelme az utánunk jövők részéről is fontos, és elsődleges szempont lesz.

Csatár, 2024. 11. 15.

Határozati javaslat:

Csatár Község Önkormányzati Képviselő-testülete a lakóhely környezeti állapotáról szóló beszámolót az írásos előterjesztésben írt tartalommal tudomásul veszi.

Felkéri a polgármestert, hogy a beszámoló közzétételéről gondoskodjon.

Határidő: 2024. december 15.

Felelős: Péntek Gabriella polgármester

